

بهترین زمین برای پیدایش بیدینی، دین است ...

بهترین زمین برای پیدایش بیدینی، دین است. بهترین زمین برای پیدایش بیخدائی، ایمان به خداست. بزرگترین بیدینان و منکران دین، با دینان هستند. بزرگترین بیخدایان، موءمنان به خدا هستند. هیچ دینداری نیست که درباطنش، بیدین نباشد. هیچ باخدائی نیست که درباطنش بیخدانباشد. این عدم شناخت انسانست که این دورویه را از هم جدامیسازد. شک، سایه هر ایمانیست، فقط ایمان این سایه خود را که دنبالش هست، نمیخواهد ببیند و آنرا سرکوبی میکند. ایمان و شک، همزادند. هرچه ایمان شدیدتر میشود، شک، پنهان تر و ناشناختنی تر میشود، ولی هیچگاه پیوندشان از همدیگر، بریده نمیشود. بزرگترین بیدینان و بیخدایان، درست خود آخوندها و موبدان و کشیش ها و هاخامها ... هستند. با سرکوبی این شک درونست، که قساوت و تجاوزگری به دیگران در جهان پیدایش مییابد.

منوچهر جمالی